

Inhoud

- 17** **Van de redactie**
- 18** **Regeling Pilot Toevoeging verzoek toelating Wsnp (PTW)**
Annemieke Bosma
- 19** **Eerste ervaringen met de Wet Homologatie Onderhands Akkoord (WHOA)**
Geert Benedictus
- 20** **Compensatie kinderopvangtoeslagaffaire en de Wsnp:
situatie vanaf 20 april 2021**
Christiane Koppelman
- 21** **Nieuws in het kort**
- 22** **Actuele rechtspraak kort**

Aanbevolen citeerwijze

Naam auteur, titel tijdschriftartikel, *WP*, jaartal/nr. tijdschrift, paginanummer. Bijvoorbeeld: Margreet van Bommel, 'Verrekeningsrecht uitkeringsinstanties', *WP*, 2010/01, p. 1.

Abonnementen

Zie de achterzijde van dit tijdschrift.

Adverteren in *WSNP Periodiek*

In *WSNP Periodiek* kan geadverteerd worden. Voor een prijsopgave en nadere informatie over adverteren, kunt U zich wenden tot het redactiesecretariaat.

ISSN-nummer: 2210-6650

Redactiesecretariaat

WSNP Periodiek

Postbus 5018, 5800 GA Venray

e-mail: redactie@wsnp-periodiek.nl, faxnummer: 077 463 38 21

Uw bijdrage aan *WSNP Periodiek*

U kunt kopij aanleveren overeenkomstig de richtlijnen voor auteurs. Deze richtlijnen kunt U raadplegen via www.wsnp-periodiek.nl. Na toezending van Uw kopij, naar redactie@wsnp-periodiek.nl, zal één van de redactieleden contact met U opnemen. Artikelen dienen in beginsel maximaal 2500 woorden te omvatten.

17 - Van de redactie

Geachte lezer,

De 17e Monitor Wsnp, die in juni is aangeboden aan de Tweede Kamer, liet zien dat het aantal Wsnp-bewindvoerders fors afneemt: van 503 in 2016 tot 315 in 2020. Dat heeft natuurlijk alles te maken met het dalende aantal Wsnp-toelatingen. Het stoppen van vele Wsnp-bewindvoerders is zorgelijk, omdat daarmee veel kennis en ervaring verloren gaat. Toch is er ook goed nieuws: de Wsnp is voor degenen die worden toegelaten onverminderd succesvol. Maar liefst 93% van de Wsnp-zaken eindigt positief.

Om de Wsnp als succesvol saneringsinstrument vaker in te zetten, is in mei jl. de nieuwe Regeling Pilot Toevoeging verzoek toelating Wsnp (PTW) van start gegaan. Met deze regeling kunnen mensen met problematische schulden op basis van gesubsidieerde rechtsbijstand een Wsnp-bewindvoerder inschakelen voor hulp bij het aanvragen van een Wsnp. Er hebben zich al vele Wsnp-bewindvoerders aangemeld voor deze pilot en via LinkedIn verschijnen er steeds meer berichten over toegewezen Wsnp-verzoeken dankzij deze pilot. Maar gaat deze pilot het tij keren? Dat is maar de vraag. In haar artikel plaatst Annemieke Bosma een aantal kritische kanttekeningen. De pilot is een lang verwacht en goed begin om de doorstroming naar de Wsnp te verbeteren. Toch is het nog lang niet ideaal en slechts geschikt voor een beperkte groep mensen. Uitbreiding van de pilot conform de opdracht van de Tweede Kamer kan hierin een oplossing bieden.

Voor ondernemers is er begin dit jaar een ander instrument ingevoerd voor een snelle schuldsanering: de Wet Homologatie Onderhands Akkoord (WHOA). Onze voormalig

redacteur Geert Benedictus is één van de eerst benoemde herstructureringsdeskundigen in het kader van de WHOA. Hij deelt in zijn artikel de ervaringen die hij tot nu toe heeft opgedaan met de WHOA en legt uit waarom een herstructureringsdeskundige beslist geen 'curator light' is. Geert doet twee aanbevelingen: één voor de rechtbanken en één voor de Wsnp-bewindvoerders die actief zijn in het saneren van de schulden van ondernemers.

Christiane Koppelman schreef in het vorige nummer een artikel over de toeslagenaffaire en de Wsnp. De ontwikkelingen in de toeslagenaffaire volgen elkaar snel op: ook wat betreft gedupeerden in de Wsnp. Daarom vindt u in deze editie een update, zodat u weet hoe u moet handelen als een saniet (mogelijk) gedupeerde is van de toeslagenaffaire. Hoewel een belangrijk deel van de regelgeving inmiddels in de praktijk toepasbaar is, is er nog veel onduidelijk en moet er een aantal zaken verder worden uitgewerkt. De verwachting is dat de regering en het parlement hier na het zomerreces verder mee aan de slag gaan. Christiane hoopt u in de volgende uitgave van *WP* in november 2021 te kunnen berichten dat het merendeel van de vraagstukken inmiddels is uitgekristalliseerd.

Zoals u gewend bent, sluiten we af met de rubrieken *Nieuws in het kort* en *Actuele rechtspraak kort*. Veel leesplezier!

De redactie

18 - Regeling Pilot Toevoeging verzoek toelating Wsnp (PTW)

*Annemieke Bosma**

1. Inleiding

Op 1 mei 2021 is de nieuwe Regeling Pilot Toevoeging verzoek toelating Wsnp (PTW) van start gegaan.¹ Met deze regeling kunnen mensen met problematische schulden op basis van gesubsidieerde rechtsbijstand een Wsnp-bewindvoerder inschakelen voor hulp bij het aanvragen van een wettelijke schuldsanering (Wsnp). Veel Wsnp-bewindvoerders, maar ook beschermingsbewindvoerders, gemeentes en andere betrokkenen, hebben naar dit moment uitgekeken. Eindelijk niet meer hoeven bekijken hoe de schuldenproblematiek toeneemt, terwijl het aantal Wsnp-aanvragen steeds verder daalt.

De pilot, gemonitord door Bureau Wsnp, heeft tot doel de effecten te onderzoeken van de inzet van Wsnp-bewindvoerders bij het indienen van het Wsnp-verzoek en op de doorstroming naar, en de toegankelijkheid van, de Wsnp.

2. Achtergrond

Het is al jaren een probleem, in een welvarend land als Nederland is het aandeel huishoudens met problematische schulden ongekend hoog. Tamara van Ark, destijds staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, kondigde daarom op 22 mei 2018 aan de komende jaren maatregelen en acties te willen ondernemen om problematische schulden terug te dringen.

Bij brief van 13 september 2019 heeft de staatssecretaris, mede namens de minister voor Rechtsbescherming, de Tweede Kamer geïnformeerd over de stappen die het kabinet gaat zetten naar aanleiding van het rapport *'Aansluiting gezocht'* van Bureau Berenschot. Dit verkennend rapport concludeert dat er geen snelle doorstroom is binnen het minnelijke traject, laat staan doorstroming naar de Wsnp. De Rechtspraak had inmiddels het *'Visiedocument schuldenproblematiek en rechtspraak'* gepubliceerd, met daarin haar zorgen omtrent dit punt en aanbevelingen om de Wsnp beter toegankelijk te maken. In opdracht van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister voor Rechtsbescherming voerde Bureau Wsnp vervolgens een quick scan uit. Een van de aanbevelingen hieruit is om Wsnp-bewindvoerders in aanmerking te laten komen voor een toevoeging voor het afgeven van een artikel 285 Fw-verklaring *en* het indienen van een verzoek toelating Wsnp. Bij brief van 16 november 2020 heeft de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan de Tweede Kamer aangekondigd deze aanbeveling in samenwerking met Bureau Wsnp in een pilot te onderzoeken. Na uitvoerig overleg tussen Bureau Wsnp, het ministerie van Justitie en Veiligheid en de Beroepsvereniging Bewindvoerders Wsnp (BBW), ging de minister voor Rechtsbescherming op 10 februari 2021 (eindelijk) akkoord met het instellen van de pilot per 1 mei 2021. Een pilot die vervalt op het moment dat er 1.430 toevoegingen zijn verstrekt, of uiterlijk op 1 mei 2025.

3. Daling aantal Wsnp-zaken

Het aantal Wsnp-uitspraken is in de afgelopen jaren steeds verder gedaald. De Nationale ombudsman uitte hierover meermaals zijn zorgen en deed in 2019/2020

onderzoek naar de knelpunten in de toegang tot de Wsnp. Hij constateerde dat het aantal Wsnp's in 2019 62% was gedaald ten opzichte van 2014.² Op dat moment al zorgelijk, want deze daling wordt niet gecompenseerd door een stijging van het aantal minnelijke trajecten via de gemeentelijke schuldhulpverlening. Vanaf 2019 is het aantal Wsnp-uitspraken nog verder gedaald.

Ook voormalig Tweede Kamerlid E.E.W. Bruins besteedde aandacht aan dit punt. Op 30 juni 2020 steunde de gehele Tweede Kamer zijn motie, waarin staat opgenomen dat mensen met schulden niet effectief worden geholpen, mede vanwege de beperkte toegankelijkheid van de Wsnp.³ De opdracht vanuit deze motie is duidelijk: regel die toevoeging, en wel voor het indienen van een Wsnp-verzoek alsmede voor het aanvragen van een second opinion. Dit geeft Wsnp-bewindvoerders de mogelijkheid om bij een stagnerend schuldhulptraject de mogelijkheden te bezien om het minnelijk traject vlot te trekken óf door te geleiden naar een Wsnp-traject.

4. Inhoud pilot

De huidige pilot is strikt beperkt tot rechtsbijstand bij het verzoek toelating Wsnp (art. 4 lid 2 PTW). De toevoeging die hiervoor aan de Wsnp-bewindvoerder wordt toegekend, bedraagt voor een particulier € 550. De eigen bijdrage die de schuldenaar zelf verschuldigd is (op dit moment € 209) wordt hierop nog in mindering gebracht. Uitgaande van een vergoeding van 0,6 van het curatorentarief kan de Wsnp-bewindvoerder aan het opstellen van een Wsnp-verzoek derhalve maximaal 4 uren besteden. Dit betekent dat Wsnp-bewindvoerders worden gedwongen (heel) selectief te zijn in het aanbieden van rechtsbijstand. Nog los van opstellen van

het daadwerkelijke Wsnp-verzoek, zijn er namelijk al gauw 4 uren besteed aan een intakegesprek, het opvragen en verzamelen van stukken, inventariseren van vermogen en zekerheidsrechten, opstellen van schuldenlijsten en het uitvoeren van de werkzaamheden voor de verplichte 285-verklaring. Bovendien wordt tot op heden de toevoeging telkens afgewezen wanneer er tevens sprake is van een toevoeging voor een dwangmiddel, dus ook de extra werkzaamheden voor bijvoorbeeld een voorlopige voorziening moeten op dit moment in de deze vier uren worden geperst. Een negatieve ontwikkeling voor de kwaliteit en bereidheid tot hulpverlening op basis van toevoeging.

De mogelijkheid van een second opinion is zonder duidelijke reden niet opgenomen in de pilot. De pilot biedt hierdoor nog geen mogelijkheden aan de Wsnp-bewindvoerder om rechtsbijstand te verlenen aan mensen die zijn vastgelopen in een minnelijk traject en waarbij een Wsnp niet direct wenselijk of noodzakelijk is. De schuldenaar blijft daarom in veel gevallen afhankelijk van de aangewezen schuldhulpverlener en kan bij ontevredenheid geen professionele rechtsbijstand inschakelen.

5. Ervaringen pilot

Ook de vijf Wsnp-bewindvoerders van ons kantoor hebben zich uiteraard aangemeld voor de pilot, in de hoop meer mensen te kunnen begeleiden naar de Wsnp. Op het moment van schrijven zijn er door ons kantoor 16 verzoeken voor een toevoeging verstuurd.

Globaal bestaan de aanmeldingen voor de pilot uit twee groepen mensen. Ten eerste de mensen die direct zelf of met doorverwijzing van een gemeente contact met ons opnemen. Ten tweede de mensen die zijn vastgelopen in

een regulier schuldhulpverleningstraject van een gemeente of een schuldhulpverleningsinstantie zoals een Kredietbank.

Kenmerkend (bij beide groepen) is het feit dat je als Wsnp-bewindvoerder vaak wordt ingeschakeld in situaties die niet zijn aan te merken als ‘dertien in dozijn’. Vaak zijn er juridisch complexe vraagstukken en/of is een beroep op de hardheidsclausule aan de orde. De benodigde tijd per dossier komt daarom voor een particulier al snel uit op 15 tot 20 uren. Enkel het opstellen van een 285-verklaring is onmogelijk, omdat het indienen van een Wsnp-verzoek niet los te koppelen is van een minnelijk traject en de werkzaamheden die hiervoor moeten worden verricht. Artikel 285 lid 1 sub f Faillissementswet vereist “een met redenen omklede verklaring dat er geen reële mogelijkheden zijn om tot een buitengerechtelijke schuldregeling te komen”. Voor een persoon die zich voor het eerst voor schuldhulpverlening meldt, maar ook wanneer je een vastgelopen minnelijk traject onder ogen krijgt, kan je hier niet aan voorbij gaan. Het minnelijk traject moet in ieder geval (opnieuw) beoordeeld worden en eventueel volledig worden uitgevoerd. Rechtbanken wijzen Wsnp-verzoeken af wanneer de 285-verklaring geen juiste of actuele onderbouwing over het minnelijk traject bevat.

Hoewel de pilot pas is gestart, is reeds nu al duidelijk dat er nog steeds een grote groep mensen is die geen gebruik kan maken van de pilot en is er nog steeds sprake van rechtsongelijkheid op dit vlak. Voor toegankelijkheid van de Wsnp maakt de beperkte vergoeding dat alleen de mensen met de meest eenvoudige casussen, of mensen die (met externe hulp) in staat zijn om een groot deel van de benodigde werkzaamheden zelf uit te voeren, rechtsbijstand kunnen ontvangen.

Voor een betere doorstroming binnen het minnelijk traject biedt de pilot, ondanks de opdracht van de Tweede Kamer, geen mogelijkheid tot rechtsbijstand. Het doel om de doorstroming naar- en de toegankelijkheid van de Wsnp te bevorderen wordt hierdoor niet (volledig) behaald.

6. Zienswijze tot verbetering

Instroom in de Wsnp is geen doel op zich, maar een betere doorstroming naar- en toegankelijkheid van de Wsnp is dat wel. Zoals minister W. Koolmees (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) in juni jl. ook treffend antwoorde op aan hem gestelde Kamervragen: “als snel duidelijk is dat een minnelijke schuldregeling niet mogelijk is en het wettelijke traject een oplossing kan bieden, moet dit zonder omwegen goed toegankelijk zijn, juist ook in post-Corona-tijden.”⁴

De Wsnp is voor alle partijen, zowel schuldenaar als schuldeisers, in heel veel gevallen een heel gunstige oplossing.⁵ In de praktijk blijken veel partijen echter geen juist beeld te hebben van de Wsnp en wordt de Wsnp niet gezien als onderdeel van schuldhulpverlening. Schuldhulpverleners worden opgeleid met het doel een minnelijke regeling te treffen met schuldeisers, niet met het doel om een passende, goede en snelle oplossing te bieden aan mensen met problematische schulden. Wanneer er geen minnelijke schuldregeling tot stand komt en de Wsnp wordt aangevraagd, wordt doorgaans ook gezegd dat het schuldhulpverleningstraject is ‘mislukt’.

Veelal wordt eerst een volledig minnelijk traject afgewerkt, alvorens er eventueel over Wsnp wordt gedacht en gesproken. Beter is het om bij het eerste intakegesprek reeds een afweging te maken wat de meest passende

oplossing is voor de betreffende persoon en zijn schuldeisers en daar naartoe te werken. Dit is in veel gevallen een minnelijk saneringstraject, bij voorkeur door middel van een som ineens. Vooraf kan echter ook vaak al worden ingeschat dat de Wsnp een betere optie is. Bijvoorbeeld wanneer een schuldenlijst lang en onzeker is, of moeilijk te saneren vordering zoals belastingvorderingen, CJIB-boetes, fraudevorderingen of alimentatieschulden bevat. Ook kan een Wsnp alvast worden gestart wanneer er nog sprake is van te vereffenen actief zoals een woning. Wanneer er (in de toekomst) sprake is van regresvorderingen van bijvoorbeeld een ex-partner zorgt de Wsnp voor een schone lei en is het de klant tevens sterk aan te raden een Wsnp aan te vragen. En wat te denken van de bescherming die de Wsnp middels een voorlopige voorziening bij voorbaat al biedt tegen bijvoorbeeld loonbeslag? Kennis bij schuldhulpverleners, niet alleen over het minnelijke traject, maar ook over het wettelijke traject is van essentieel belang. Schuldenaren zijn soms letterlijk overgeleverd aan hun gemeente of schuldhulpverlener en moeten ervan op aan kunnen dat ze volledig en juist worden voorgelicht en ook worden geholpen bij het indienen van het Wsnp-verzoek.

Om een snellere doorstroom binnen het minnelijke traject en naar de Wsnp te realiseren kan de Wsnp-bewindvoerder een belangrijke rol spelen als adviseur en schuldhulpverlener. De Wsnp-bewindvoerder kent de Wsnp, weet wat er gebeurt in voorafgaande minnelijke trajecten en heeft hierdoor het totaaloverzicht. Het kabinet is vooralsnog geen voorstander van het stellen van een maximumtermijn aan het tot stand brengen van een minnelijke regeling, omdat er goede redenen kunnen zijn waarom er meer tijd nodig is. Maar wat als de schuldhulpverlening géén goede redenen heeft voor een trage gang van zaken? Op dit moment

is de positie van de schuldenaar in die gevallen nog steeds zwak; hij heeft geen mogelijkheden om hiertegen bezwaar in te dienen of kosteloos een andere schuldhulpverlener te kiezen.

7. Conclusie

De pilot is lang verwacht en een goed begin om de doorstroom naar de Wsnp te verbeteren. Toch is het nog lang niet ideaal en slechts geschikt voor een beperkte groep mensen. Uitbreiding van de pilot conform de opdracht van de Tweede Kamer kan hierin een oplossing bieden. Wanneer een minnelijke regeling (laten we zeggen) binnen een jaar na aanmelding bij schuldhulpverlening niet is geslaagd, zou een ieder bij een Wsnp-bewindvoerder te rade moeten kunnen gaan. Niet alleen puur voor het indienen van een Wsnp-verzoek, maar juist ook voor een objectieve herbeoordeling van het minnelijke traject. Alleen dan kan de Wsnp-bewindvoerder zich optimaal inzetten en ook écht bijdragen aan de doorstroming naar, en de toegankelijkheid van, de Wsnp.

Naschrift auteur: Na het schrijven van dit artikel heeft Bureau Wsnp op 27 juli 2021 te kennen gegeven dat de afdeling Kwaliteit van de Raad voor Rechtsbijstand kan instemmen met zowel een toevoeging voor een dwangmiddel als een Wsnp-verzoek, als de Wsnp-bewindvoerder deelneemt aan het arrangement en aan de pilot.

** Annemieke Bosma is Wsnp-bewindvoerder en mededirecteur van Bureau Benedictus te Garyp.*

<p>1 <i>Staatscourant 2021, 19863</i>
(24 april 2021).</p> <p>2 <i>Nationale ombudsman, 'Hindernisbaan zonder finish', 11 juni 2020.</i></p> <p>3 <i>Kamerstuk 24 515 nr. 544, Motie van het lid Bruins, voorgesteld 30 juni 2020.</i></p>	4 <i>Aanhangsel van de Handelingen 2020/21, nr. 3312.</i> 5 <i>Voor onderbouwende cijfers, zie onder andere mijn eerdere bijdrage in WSNP Periodiek, 2020/3, p.3.</i>
-

19 - Eerste ervaringen met de Wet Homologatie Onderhands Akkoord (WHOA)

Geert Benedictus*

1. Inleiding

Op internet struikel je bijna over de profilering van advocatenkantoren en adviseurs als het gaat om de WHOA (Wet Homologatie Onderhands Akkoord ter voorkoming van faillissement). Veel relaties die ik ken via LinkedIn tonen trots hun behaalde diploma. In dit artikel wil ik de eerste ervaringen met u delen als één van de eerst benoemde herstructureringsdeskundigen (HD). Juridische aspecten en uitleg van de WHOA laat ik grotendeels buiten beschouwing. In de vorm van een opinieartikel geef ik mijn zienswijze en sluit af met twee aanbevelingen.

2. De pre-WHOA periode

Bureau Benedictus BV is ruim twintig jaar actief in de schuldsanering. Het kleinere MKB en sinds enkele jaren ook de particulier behoren tot onze doelgroep. Tot oktober 2016 was het in Friesland gebruikelijk dat de Wsnp-bewindvoerder die namens een ondernemer de Wsnp-aanvraag deed ook werd benoemd tot bewindvoerder, tenzij het dossier de rechter aanleiding gaf anders te beslissen. Dat betekent

dat de adviespraktijk gericht is op inventarisatie, onderzoek en dan direct een Wsnp-verzoek indienen. Je kunt dit vergelijken met de werkzaamheden die de bewindvoerder uitoefende tijdens de voorlopige toelating zoals die vóór de wetwijziging (wetsvoorstel 29 942) in 2008 bestond. Pas na de uitspraak (vaak binnen 1 of 2 weken na de aanvraag) ging de bewindvoerder feitelijk aan de slag. In meer dan 25% van de Wsnp-zaken werd een akkoord aangeboden. Ter overbrugging van de akkoordbehandeling werd het bedrijf via een beschikking ex artikel 311 Fw voortgezet. Feitelijk kon de Wsnp gebruikt worden als een soort surseance van betaling. Zie het artikel dat ik hierover in 2011 schreef: *WP*, 2011/02 p.15 e.v.

In Friesland was het sinds de invoering van de Wsnp gebruikelijk dat ondernemers (natuurlijke personen) via de Wsnp werden vereffend, en niet via een voorliggend faillissement. Als het toelatingsverzoek tot de Wsnp via een bewindvoerder werd ingediend, werd deze bewindvoerder meestal ook benoemd in de Wsnp-zaak. Veelal waren de zaken gericht op liquidatie van de onderneming, maar in voorkomende gevallen werd ook via een akkoord in de Wsnp een 'doorstart' gerealiseerd. Door een beleidswijziging bij de rechtbank werd vanaf oktober 2016 de aanvragende partij niet meer benoemd tot bewindvoerder. Dit behoudens hoge uitzonderingen. Deze beleidswijziging van de rechtbank had tot gevolg dat het aantal akkoorden in Wsnp fors

daalde en dat het ondernemingsactief al vooraf aan de toelating tot de Wsnp via een minnelijke sanering werd vereffend. Als het minnelijk niet slaagt, worden restjes van de geslachte koe bij de Wsnp aangemeld. Helaas verloopt het minnelijk traject lang niet zo efficiënt als een Wsnp-traject. Je mist de gereedschappen van de Faillissementswet. Het niet hoeven nakomen van duurovereenkomsten, ontslag personeel etc. Maar ook de verificatie van schulden en het kunnen voeren van een renvooiprocedure mis je in het minnelijk traject.

3. De WHOA: een goed alternatief?

In de maanden voorafgaand aan de invoering van de WHOA, hebben we ons als kantoor voor het eerst verdiept in de WHOA. Is de WHOA een bruikbaar middel voor onze klanten en zijn wij als Wsnp-bewindvoerders voldoende geëquipeerd om deze regeling uit te voeren? De toenmalige publicaties gingen er van uit dat de WHOA vooral bedoeld is voor 'de Zuid-As', de reorganisatie van grote ondernemingen.

Zouden voor ons kantoor oude tijden herleven? Zouden we via een in de wet geregeld systeem weer ondernemers kunnen saneren? De WHOA kent een aantal instrumenten dat we minnelijk niet hebben, zoals het laten afkondigen van een afkoelingsperiode en het via homologatie van het akkoord wijzigen van duurovereenkomsten (mocht een wederpartij de wijziging weigeren).

We zijn gestart met een oriënterend gesprek met de voorzitter van de insolventiekamer van Rechtbank Noord-Nederland. De rechtbank acht de bewindvoerders van ons kantoor geschikt om in voorkomende gevallen te benoemen tot herstructureringsdeskundige (HD). De rechter legt uit dat de toelating gaat via een landelijk samengestelde meervoudige

kamer. Dit om de kennis bij de rechtbanken te delen en landelijk één lijn te kunnen aanhouden.

Direct in januari 2021 werden we in een zaak benoemd tot HD. Als kantoor probeer je hiervan commercieel een graantje mee te pikken. De Leeuwarder Courant bracht groot het bericht dat ons kantoor als eerste in Friesland is benoemd tot 'curator light'. De WHOA als alternatief voor een faillissement.

4. HD (herstructureringsdeskundige) is geen 'curator light'

Inmiddels zijn we ruim een half jaar verder. Wat zijn de eerste bevindingen? Is de WHOA wat we ervan hadden verwacht? Ja en nee. Waar we ons op hebben verkeken is dat een HD beslist geen 'curator light' is.

Hieronder ga ik in op de volgende punten: 4.1 De eerste aanvraag, 4.2 Onafhankelijk en onpartijdig, 4.3 Meerdere offertes, 4.4 Herstructureringsdeskundige, 4.5 Saneringsmenukaart.

4.1 De eerste aanvraag

Een startverklaring WHOA kan door de ondernemer zelf worden ingediend. Dit is een laagdrempelig document. De overige verzoeken aan de rechter in het kader van de WHOA moeten via een advocaat worden ingediend. Voor zover de ondernemer niet zelf een advocaat heeft, maken we gebruik van een vaste procesadvocaat. Bij een WHOA-verzoek voor een natuurlijk persoon kan de Raad voor Rechtsbijstand een toevoeging afgeven. Dit geldt overigens alleen voor een WHOA-regeling gericht op continuering van het bedrijf. Bij een WHOA-regeling die gericht is op afbouw van het bedrijf hebben we een afwijzing van de toevoeging meegemaakt.

Vervolgens wordt het verzoek door een meervoudige kamer van de rechtbank behandeld. De rechter uit het arrondissement van de aanvrager fungeert als voorzitter van de landelijk samengestelde kamer.

In onze eerste zaak was het reddingsplan opgesteld door de accountant en hadden wij met de ondernemer een intakegesprek gehad om een offerte uit te kunnen brengen. Verder is er kort overleg gevoerd met de bank en een leasemaatschappij over de haalbaarheid van een WHOA-traject. Feitelijk hadden we deze partijen verzocht om vrijwillig een afkoelingsperiode in acht te nemen, zodat we dit niet juridisch hoefden af te dwingen. Beide schuldeisers hebben hiermee ingestemd. Dit werd door de rechter uitgelegd dat de belangrijkste stakeholders geen bezwaar hadden tegen de benoeming van Bureau Benedictus tot HD. Hierdoor waren meerdere offertes niet nodig, als 'alle betrokkenen' (stakeholders) instemmen met benoeming van een HD. Tot onze verbazing ging de meervoudige zitting in hoofdzaak over de vraagstelling of Bureau Benedictus (dat als enige een offerte had uitgebracht) wel kon worden aangemerkt als onafhankelijk en onpartijdig. We voelden ons hierin tekortgedaan door de rechtbank.

4.2 Onafhankelijk en onpartijdig

Waarom voelden we ons tekort gedaan? We vinden van onszelf dat we ons werk onafhankelijk en onpartijdig uitvoeren. Dit geldt voor een Wsnp maar ook voor een minnelijk traject of een aanvraag WHOA. We voelen dit zo, maar het is ook gedekt door de publicatie in de Staatscourant van de Gedragscode Bewindvoerder Wsnp. Artikel 2 van deze gedragscode zegt dat een Wsnp-bewindvoerder zijn werkzaamheden onafhankelijk en onpartijdig dient uit te

voeren. Dit geldt nadrukkelijk ook voor werkzaamheden die een bewindvoerder buiten de Wsnp verricht. Een advocaat, daarentegen, werkt vanuit zijn professie voor één partij. De advocaat behartigt de belangen van een schuldeiser en kan vanuit zijn beroep niet tevens de belangen van de tegenpartij behartigen. De *'Insolad Praktijkregels voor curatoren april 2019'*, waar de onafhankelijke positie wordt benadrukt, ziet alleen op de werkzaamheden als curator.

Ook een schuldhulpverlener die op basis van de NVVK-richtlijnen werkt, is niet onafhankelijk en onpartijdig. De schuldhulpverlener is gebonden aan allerlei (deels geheime) afspraken met individuele schuldeisers. De NVVK noemt deze afspraken 'convenanten'. Soms wordt de paritas creditorum geschonden en noodzakelijk onderzoek blijft vaak achterwege. Het bereiken van een oplossing gaat voor alles. Vanuit de hulpverlening gezien is dit te begrijpen, maar onafhankelijk en onpartijdig is het niet.

Misschien preek ik voor eigen parochie, maar mijns inziens is de Wsnp- bewindvoerder één van de weinige partijen, die onafhankelijk en onpartijdig is en waar de aanvrager van een Wsnp-traject kan worden benoemd tot uitvoerder.

4.3 Meerdere offertes

Ook als het gaat om één offerte of om meerdere offertes haalden we bakzeil bij de rechtbank. Om één offerte te mogen uitbrengen moet je de instemming hebben van betrokkenen (stakeholders). De wet is hierover niet erg duidelijk, maar de rechtbank zette direct de piketpaaltjes uit. Als je moet gaan leuren bij stakeholders om instemming te verkrijgen met een uit te brengen offerte, dan

kun je in een afhankelijkheidspositie komen. Dat moet je niet willen.

Alternatief voor één offerte is het aanleveren van meerdere offertes. Voordeel hiervan is dat je een aantal kantoren kunt uitsluiten. Bij een WHOA-verzoek kun je zo enigszins sturen wie tot HD wordt benoemd. Tenminste als de rechtbank meegaat in de uitgebrachte offertes.

Bij het kleinere bedrijfsleven werkt dit natuurlijk niet. Stel je start met een ondernemer en halverwege het traject (als de WHOA wordt aangevraagd) moet een ander (vaak een dure advocaat) het stokje overnemen. Voor de 'Zuid-As'-doelgroep waarvoor de WHOA aanvankelijk bedoeld was, is zoiets prima, maar voor de kleine MKB'er werkt dit niet. Ik durf wel te stellen dat dit de doodsteek betekent voor de toepassing van de WHOA bij het kleinere MKB.

4.4 Herstructureringsdeskundige

In tegenstelling tot een curator of een Wsnp-bewindvoerder heb je als HD geen enkele zeggenschap over het vermogen of over beslissingen van de ondernemer. In onze eerste zaak liepen we hier direct al tegenaan. De ondernemer had een verpande en volgens hem overbodige machine verkocht en een deel van de koopsom verrekend met een schuldeiser die toch beslist zijn centen moest hebben. De accountant had de plannen goed doorgerekend en onze expertise op gebied van onderzoek, inventarisatie, akkoordberekening en aanbidding werden steeds doorkruist door beslissingen en wijzigingen in beleid van de ondernemer. Achteraf is het gemakkelijk praten, maar we kunnen de conclusie trekken dat we onszelf teveel een rol hadden aangemeten als 'curator light' en dat is een HD beslist niet. Als HD heb je weinig bevoegdheden, alleen wat

regie omtrent de aan te bieden regeling.

We hebben hiervan geleerd dat het in een WHOA-traject niet altijd nodig is om benoeming van een HD te vragen. Wil je dat wel, doe dat dan pas in het eindstadium als het akkoord gereed is om te worden aangeboden.

4.5 De saneringsmenukaart

Welke vorm van sanering moet je kiezen? Het eerste onderscheid is of er sprake is van een ondernemer natuurlijk persoon of van een rechtspersoon. Bij een rechtspersoon heb je buiten de WHOA weinig keuzemogelijkheid.

Bij natuurlijke personen heb je de keus tussen een minnelijk traject of een wettelijk traject. Een minnelijk traject eventueel gevolgd door een dwangakkoord ex artikel 287a Fw. Als je de rechter kunt uitleggen waarom een minnelijk traject niet haalbaar is, kun je direct toelating vragen tot de Wsnp. Of opteer je voor een akkoordaanbieding via de WHOA?

De keuze is zaakafhankelijk en maatwerk. Om iets te noemen: personeelsschulden kunnen niet via de WHOA gesaneerd worden. Daarentegen heb je bij de WHOA mogelijkheden om wijziging van een duur-overeenkomst (bijv. huurovereenkomst) af te dwingen, terwijl dit in een regulier minnelijk traject niet mogelijk is.

Ook de vaststelling van de schuldregeling en de samenstelling van de schulden kan een rol spelen. Bij een dwangakkoord ex artikel 287a Fw heb je geen vast quotum. Bij een WHOA-regeling zit je vast aan een minimale uitkering met gelukkig een 'tenzij'-regeling. Bij de WHOA kun je, mits juridisch haalbaar, de schuldeisers creatief verdelen in groepen, zodat je bereikt dat er in ieder geval één groep

aan het quotum voldoet om een akkoord gehomologeerd te krijgen.

Noch de minnelijke regeling, noch de WHOA kent het instrument om personeel te ontslaan.

Bij de uitvoering van een minnelijk traject kun je, door te verwijzen naar de WHOA, vaak wel bereiken dat een verhuurder alsnog zijn overeenkomst aanpast. Alleen al het feit dat wijziging van de overeenkomst via de WHOA af te dwingen is, heeft een positieve uitwerking in een regulier minnelijk traject.

Een belangrijke vraag die nog niet goed beantwoord kan worden, is hoe de banken zich gaan gedragen. Onze eerste ervaring is hierin beperkt tot die van de Rabobank. Nadat we als HD zijn benoemd, hebben we een aantal weken via Teams intensief overleg gevoerd met de bank. In tegenstelling tot de medewerkers van bijzonder beheer die constructief meewerkten, kregen we te maken met veel weerstand bij de 'WHOA-juristen' van de bank. We kregen de indruk dat de bank op zijn zachtst gezegd de WHOA bij onze doelgroep niet echt wil stimuleren.

5. Aanbevelingen

Onze eerste aanbeveling is aan de rechtbank. Neem de Gedragscode Bewindvoerder Wsnp ter harte en maak onderscheid tussen het kleinere MKB en de midden- en grote bedrijven.

Wil de WHOA kans maken bij het kleinere MKB, dan dient meer gedacht te worden vanuit de hoek van de schuldhelpverlening. Benoem de aanvragende Wsnp-bewindvoerder tot HD, tenzij het dossier aanleiding geeft voor een andere beslissing. Geen gedoe met meerdere

offertes. Als dit inzicht niet wordt gevolgd, dan wordt de WHOA onmogelijk voor een belangrijk deel van ons bedrijfsleven. Het kleinere MKB (inclusief de ZZP-ers) omvat meer dan een miljoen natuurlijke personen.

De tweede aanbeveling is aan de Wsnp-bewindvoerders die actief zijn in het saneren van ondernemers. Start een traject als een minnelijk traject en kies in de fase dat het akkoord daadwerkelijk kan worden aangeboden voor de route WHOA of de route dwangakkoord ex artikel 287a FW. Dit tenzij er eerder een afkoelingsperiode nodig is of objectief gezien de Wsnp de beste oplossing is.

**Geert Benedictus is Wsnp-bewindvoerder en insolventieadviseur. Hij is de oprichter van Bureau Benedictus te Garyp.*

20 - Compensatie kinderopvang-toeslagaffaire en de Wsnp: situatie vanaf 20 april 2021

Christiane Koppelman

1. Inleiding

Mijn artikel over de toeslagenaffaire en de Wsnp in de Mei-uitgave van *WP*¹ eindigde met een naschrift over de brief van Staatssecretaris Van Huffelen (verder te noemen: de Staatssecretaris) van 20 april 2021 aan de Tweede Kamer². Het feit dat er sprake was van een naschrift wijst erop dat de ontwikkelingen in het dossier toeslagenaffaire zich ook wat betreft de Wsnp snel opvolgen. In de brief van 20 april 2021 bericht de Staatssecretaris dat in alle Wsnp-dossiers waarin is vastgesteld dat saniet recht heeft op de compensatievergoeding van € 30.000,-, naast kwijtschelding van de publieke schulden, een garantie wordt afgegeven dat de resterende (private) schulden worden betaald. Deze garantie zorgt ervoor dat de € 30.000,- niet in de Wsnp-boedel belandt. In dit artikel bespreek ik de diverse ontwikkelingen in het dossier toeslagenaffaire voor de Wsnp vanaf 20 april 2021.

2. Cijfers

Tot 22 juni 2021 hadden zich circa 42.000 ouders gemeld voor een compensatievergoeding. 19.000 ouders hebben de compensatievergoeding van € 30.000,- ontvangen. Ongeveer 26.000 ouders die zich vóór 15 februari 2021 hebben gemeld, hebben een lichte toets gehad. Circa 2.300 ouders kon een volledige integrale beoordeling worden geboden. Hiermee is de doelstelling zoals vermeld in de 3^e Voortgangsrapportage van

september 2020 wat betreft lichte toetsen gehaald, maar is in de integrale beoordelingen een achterstand opgelopen³. Op 7 juli 2021 was het de Staatssecretaris bekend dat op 514 gedupeerde ouders en 76 huidige toeslagpartners de Wsnp van toepassing is.⁴

3. Ontwikkelingen van invloed op Wsnp's

Sinds 20 april 2021 hebben Wsnp-bewindvoerders in diverse Wsnp's waarin is vastgesteld dat saniet recht heeft op de Catshuisregeling⁵ (compensatievergoeding van minimaal € 30.000,-) een brief van de Staatssecretaris ontvangen waarin de garantie wordt gegeven dat de Belastingdienst Toeslagen de schulden die onder de werking van de schuldsaneringsregeling van de specifieke saniet vallen, zal betalen. In die brief wordt de Wsnp-bewindvoerder verzocht, nu betaling van de schulden is gegarandeerd, de compensatievergoeding niet in de boedel te laten vallen, maar ter vrije besteding aan saniet te laten. Dit geldt ook voor het tot op dat moment gespaarde op de boedelrekening. Dit saldo kan terug naar de saniet omdat het niet wordt gebruikt voor aflossing van schulden. Voor het salaris van de bewindvoerder wordt een aparte regeling getroffen waarop de bewindvoerder een beroep kan doen, zodat ook het salaris niet ten laste van het boedelsaldo hoeft te worden gebracht. Tenslotte wordt de Wsnp-bewindvoerder verzocht de verificatie van de schuldenlast in gang te zetten en de geverifieerde schuldenlijst ter betaling in te dienen bij Toeslagen. Nadat de Wsnp-bewindvoerder bericht heeft ontvangen dat de geverifieerde schuldenlast is betaald, kan de Wsnp door de rechtbank worden beëindigd.

Na de eerste zending brieven werden er in andere Wsnp's brieven verstuurd zonder dat er een garantieverklaring voor betaling van de schulden in was opgenomen. Navraag bij de Belastingdienst Toeslagen door in ieder geval één Wsnp-bewindvoerder, werkzaam in het arrondissement Overijssel, heeft geleerd dat de garantiebrieven nog verstuurd moeten worden.

De Staatssecretaris heeft, vooruitlopend op wetgeving, de speciale (meer urgente) positie van gedupeerde ouders waarop de Wsnp van toepassing is, vastgelegd in het *Besluit compensatie schuldentrajecten* (verder te noemen: het Besluit), dat op 2 juni 2021 in werking is getreden⁶. In het Besluit gebruikt de Staatssecretaris de term compensatie voor het bedrag waarmee de geverifieerde schuldenlast en het salaris van de bewindvoerder wordt afgelost en betaald. De compensatievergoeding van € 30.000,- wordt forfaitaire tegemoetkoming genoemd.

Degene die recht heeft op het forfaitaire bedrag van € 30.000,- komt voor compensatie in aanmerking. Dit geldt ook voor de partner die op het moment van uitbetalen toeslagpartner van de gedupeerde ouder is.⁷

In artikel 2.1.2 van het Besluit is de procedure voor aanvraag van de compensatie voor gedupeerden en hun partners in de Wsnp beschreven. De aanvraag moet in ieder geval bevatten:

- het bedrag van de vorderingen op de lijst van erkende schuldeisers;
- een berekening van de vergoeding van de bewindvoerder, waarbij ervan uit wordt gegaan dat de schuldsaneringsmaatregel minstens drie jaar heeft geduurd, verhoogd met € 543,-, exclusief omzetbelasting.

De Belastingdienst Toeslagen zal volgens het Besluit binnen vier weken bij beschikking op de aanvraag beslissen en vervolgens uiterlijk vier weken na dagtekening van de beschikking het in de beschikking vastgestelde bedrag aan de Wsnp-bewindvoerder overmaken.

Ook voor ex-partners van de oorspronkelijke aanvragers van de kinderopvangtoeslag, op welke ex-partners de Wsnp van toepassing is, wordt aan een oplossing gewerkt. Als ex-partner in het kader van de toeslagenaffaire zal waarschijnlijk worden aangemerkt: de ex-partner die toeslagpartner was van de voormalige aanvrager (van de toeslag) voor tenminste één jaar na de eerste terugvordering en die ten tijde van de eerste herstelbetaling niet meer samen was met de aanvrager.⁸

In het Besluit is tevens bepaald dat ook ouders die zich (opnieuw) in het wettelijke schuldentraject bevinden omdat dit is 'heropend' door het ontvangen van het forfaitaire bedrag, voor deze compensatie in aanmerking komen. Ik ga ervan uit dat Staatssecretaris hiermee de situatie bedoelt dat de forfaitaire tegemoetkoming via het beginsel van de nagekomen bate alsnog aan de geverifieerde schuldeisers ten goede zou komen. 'Heropening' van een Wsnp is immers op grond van de Faillissementswet niet mogelijk. De precieze uitwerking van deze bepaling lijkt nog onbekend te zijn.

Voor het traject overnemen van schulden van gedupeerde ouders in de Wsnp en de Msnp is op 4 juni 2021 een speciaal loket geopend bij de Belastingdienst, te weten: Cap Inning, Postbus 100, 6400 AC Heerlen⁹ met als bijbehorend emailadres: cap.uht.wsnp.msnp@belastingdienst.nl.¹⁰

In een Kamerbrief van 7 juli 2021 heeft de Staatssecretaris het stappenplan voor het afwikkelen van schuldhulpverleningstrajecten, zoals dat in het Besluit is opgenomen, in detail uitgewerkt¹¹. Het stappenplan kent de volgende stappen:

- Stap 1: Garantstelling
- Stap 2: Inventarisatie
- Stap 3: Verificatie
- Stap 4: Indienen
- Stap 5: Uitbetalen.

Uit het stappenplan blijkt onder andere dat:

- de Wsnp-bewindvoerders van ouders die zijn gespecificeerd in het Besluit allen een garantstellingsbrief ontvangen;
- bij de Inventarisatie van te verifiëren schulden uitdrukkelijk strafrechtelijke vorderingen, ontnemingsvorderingen, schadevergoedingen en fraudevorderingen niet worden meegenomen;
- de Wsnp-bewindvoerder de rechtbank dient te verzoeken een verificatievergadering te laten plaatsvinden. De Wsnp-bewindvoerder een aanvraag tot uitbetaling opstelt op basis van de geverifieerde schuldenlijst en de berekening van de vergoeding van de bewindvoerder;
- de Wsnp-bewindvoerder de aanvraag samen met de afschriften van de boedelrekening bij het speciaal hiervoor geopend loket moet indienen.
- indien er nog publieke schulden op de geverifieerde schuldenlijst staan, de Wsnp-bewindvoerder de beschikkingen van kwijtschelding van deze schulden ontvangt.

Na betaling van de schulden kan de rechtbank het verzoek tot beëindiging van de Wsnp beoordelen en hierover beslissen.

4. Uitwerking voor de Wsnp-praktijk

Was in mijn artikel in *WP* van mei 2021¹² wachten nog het devies, inmiddels kan er vaak al actie worden ondernomen. Bij de Rechtbank Overijssel is in alle Wsnp's waarin de compensatievergoeding van € 30.000,- is uitgekeerd en een brief van de Belastingdienst is ontvangen over de toekenning van de compensatievergoeding, de € 30.000,- aan saniet of, indien van toepassing, de beschermingsbewindvoerder, gelaten. De rechtbank heeft daarbij geen onderscheid gemaakt tussen Wsnp's waarin slechts een brief aan saniet of de beschermingsbewindvoerder en niet aan de Wsnp-bewindvoerder is gestuurd of tussen Wsnp's waarin wel of niet een garantieverklaring voor betaling van de schulden is afgegeven. Immers uit alle brieven van de Staatssecretaris en ook uit het Besluit blijkt eenduidig dat het de bedoeling is dat de compensatievergoeding buiten de Wsnp-boedel blijft en aan de saniet moet toekomen.

Dat de Belastingdienst brieven slechts aan saniet of de beschermingsbewindvoerder en niet aan de Wsnp-bewindvoerder toestuurt en de compensatievergoeding op de betaal- of leefgeldrekening (indien er sprake is van beschermingsbewind) stort, is niet juist, maar mag zolang de saniet de Wsnp-bewindvoerder hierover per ommegaande informeert, geen nadelige gevolgen hebben voor saniet. De rechtbank heeft wat betreft het overboeken van het reeds gespaarde boedelsaldo aan saniet of de beschermingsbewindvoerder wel een onderscheid gemaakt tussen Wsnp's waarin wel een garantieverklaring en waarin deze (nog) niet aanwezig is. Bij het ontbreken van de garantieverklaring, is het boedelsaldo nog niet overgeboekt. Wel zijn sanieten, ook bij het ontbreken van de garantieverklaring, vrijgesteld van de sollicitatie- en arbeidsplicht en de

verplichting van afdracht aan de boedel van inkomsten die uitstijgen boven het vrij te laten bedrag.

Aangezien de praktijk inmiddels heeft geleerd dat er zich in en na de Wsnp vele verschillende situaties bij toekenning van de compensatievergoeding kunnen voordoen, beperk ik me hier tot een aantal praktische handvaten voor de situatie dat de compensatie van € 30.000,- is uitgekeerd of is aangekondigd.

Voorop staat dat er dient te worden geverifieerd. Als dat nog niet is gebeurd en het einde van de materiële looptijd komt in zicht, dan zal de looptijd naar alle waarschijnlijkheid moeten worden verlengd om de verificatievergadering binnen de looptijd te laten plaatsvinden. Indien het einde van de materiële looptijd daar is en er is geverifieerd, dan kan de eindzitting plaatsvinden en de schone lei worden verleend als aan alle verplichtingen uit de Wsnp is voldaan. De slotuitdelingslijst dient, in afwachting van betaling door de Belastingdienst Toeslagen van de door de Wsnp-bewindvoerder ingediende aanvraag, te worden aangehouden.

Als de materiële looptijd nog lang niet is verlopen, dient er eveneens te worden geverifieerd, maar kan er door de saniet, nadat de Belastingdienst Toeslagen de ingediende aanvraag heeft betaald, ook worden gekozen voor tussentijdse beëindiging op grond van artikel 350 lid 3 sub a Faillissementswet (de vorderingen ten aanzien waarvan de schuldsaneringsregeling werkt, zijn voldaan). Voorwaarde is wel dat er geen sprake is van schulden die door de Belastingdienst Toeslagen zijn uitgesloten van betaling. Als betaling door de Belastingdienst Toeslagen niet tijdig voor het eindigen van de materiële looptijd van drie jaar kan plaatsvinden, is tussentijdse beëindiging

mijs inziens geen optie, omdat in dat geval de materiële looptijd zou moeten worden verlengd om tussentijds te kunnen beëindigen. Het voordeel van tussentijdse beëindiging op grond van artikel 350 lid 3 sub a Faillissementswet ten opzichte van beëindiging met een schone lei, is dat saniet binnen 10 jaar na het einde van de Wsnp opnieuw in aanmerking kan komen voor Wsnp. Nadeel van tussentijds beëindigen, dus zonder verlening van de schone lei, is dat als zich na het eindigen van de Wsnp nog een schuldeiser meldt die niet is geverifieerd, deze schuldeiser als hij kan aantonen dat hij voor verificatie in aanmerking zou zijn gekomen, alsnog moet worden betaald. Vraag is hoe de Belastingdienst Toeslagen hiermee zou omgaan. De Belastingdienst Toeslagen heeft zich niet uitgelaten over de wijze waarop de Wsnp, nadat de schulden zijn voldaan, moet eindigen. Daarmee heeft de Belastingdienst Toeslagen de deur open gelaten voor het ontstaan van de hier genoemde situatie waarbij er nog een schuldeiser opduikt nadat de Wsnp tussentijds is beëindigd. Het ligt mijns inziens dan voor de hand dat de Belastingdienst Toeslagen ook deze schuldeiser voldoet.

Voor Wsnp's van ex-partners, die in het kader van de toeslagenaffaire als ex-partner worden aangemerkt, geldt nog wel dat wachten het devies is. Het is immers nog niet duidelijk hoe de compensatie van de ex-partner eruit gaat zien. Van belang lijkt in ieder geval om ook in die Wsnp's te verifiëren en als de schone lei is of wordt verstrekt, de ter inzagelegging van de slotuitdelingslijst aan te houden.

5. Slotopmerkingen

In dit artikel heb ik me geconcentreerd op de compensatievergoeding van € 30.000,-, oftewel op de Catshuisregeling, omdat deze vergoeding veruit het meest voorkomt. Bij de

Rechtbank Overijssel is er sprake van één Wsnp waarin sanieten reeds in december 2020, dus voor het bestaan van de Catshuisregeling, op grond van een integrale beoordeling, meer dan een ton aan compensatievergoeding hebben ontvangen. Lange tijd is onduidelijk geweest of deze compensatievergoeding voor een deel moest worden aangewend voor aflossing van niet-kwijtgescholden publieke schulden, maar uiteindelijk heeft de Belastingdienst Toeslagen bericht dat sanieten de compensatievergoeding in zijn geheel mogen behouden en dat de resterende schulden door de Belastingdienst Toeslagen zullen worden betaald. Uit de berichtgeving van de Belastingdienst omtrent deze Wsnp maak ik echter op dat dit niet zonder meer in elke Wsnp waarin een integrale beoordeling heeft plaatsgevonden, het geval is.

Overigens is ook in gevallen waarin de Catshuisregeling is toegekend, indien gewent nog steeds integrale beoordeling mogelijk. Deze gedupeerde ouders kunnen zich bij de Belastingdienst Toeslagen melden met het verzoek alsnog een integrale beoordeling te laten plaatsvinden¹³.

Geconcludeerd kan worden dat inmiddels van de regelgeving betreffende de toeslagenaffaire en de Wsnp een belangrijk deel door de betrokkenen in de praktijk toepasbaar is gemaakt, maar dat er ook nog veel onduidelijk is en verder moet worden uitgewerkt. In de volgende uitgave van WP in november 2021 hoop ik te kunnen berichten dat het merendeel van de vraagstukken inmiddels is uitgekristalliseerd.

- 1 *Christiane Koppelman, 'Compensatie kinderopvangtoeslagaffaire en de Wsnp: een update', WP, 2021/02, p. 2 ev.*
- 2 2021-0000078245, *Uitbetaling en overnemen schulden voor ouders in de Msnp en Wsnp (Kamerstukken II 2021/21, 31 066, nr. 812).*
- 3 7^e Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag, 22 juni 2021, p. 2 t/m 4.
- 4 2021-000133265, *Kamerbrief stappenplan voor het afwikkelen van schuldhulpverleningstrajecten.*
- 5 Toeslagen. *Besluit forfaitair bedrag en verruiming compensatieregeling (Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag). Directoraat-generaal Belastingdienst/Corporate Dienst Vaktechniek. Besluit van 18 maart 2021, nr. 2021-30659, Staatscourant 2021, 14691.*
- 6 Toeslagen. *Besluit compensatie gedupeerden in schulden traject. Directoraat-generaal Toeslagen, Staatscourant 2021, 28303.*
- 7 *De toeslagpartner in de zin van artikel 3 Wet Arwir (echtgenoot en partner op basis van notarieel samenlevingscontract).*
- 8 7^e Voortgangsrapportage Kinderopvangtoeslag, 22 juni 2021, p. 15.
- 9 www.bureauwsnp.nl, *Stand van zaken versnelde uitbetaling gedupeerde ouders.*
- 10 Beroepsvereniging Bewindvoerders WSNP (BBW), *nieuwsbrief juli 2021, nummer 1, Update KOT-affaire voor Wsnp-zaken.*
- 11 2021-0000133265, *Kamerbrief stappenplan voor het afwikkelen van schuldhulpverleningstrajecten.*
- 12 *Christiane Koppelman, 'Compensatie kinderopvangtoeslagaffaire en de Wsnp: een update', WP, 2021/2, p. 2 ev.*
- 13 2021-0000084509 *stand van zaken Catshuisregeling, p. 11.*

21 - Nieuws in het kort

Wijzigingen vtlb

De vtlb-calculator juli 2021 is beschikbaar. Er hebben dit keer slechts enkele wijzigingen plaatsgevonden:

- Het probleem met het berekenen van een vtlb bij cliënten in een inrichting is hersteld. Hiervoor kan de vtlb-calculator dus weer eenvoudig gebruikt worden.
- De verdeling gezamenlijke correctie (PGL-correctie, woonlasten boven de maximale huurtoeslaggrens, kosten kinderopvang en studiekosten) bij paren zonder gemeenschap van goederen vindt naar rato van de beslagvrije voet plaats.
- Als een cliënt een partner heeft waarbij loonbeslag is gelegd, moet het fiscale en netto inkomen worden ingevuld in de calculator, zoals de partner zou ontvangen als er geen beslag was gelegd.
- De reiskostenvergoeding is verhoogd, zowel het forfaitaire bedrag (naar € 171,53 per maand), als ook het extra bedrag bij meer dan 4600 kilometers per jaar (naar € 0,166 per kilometer).
- De normbedragen voor de berekening van de beslagvrije voet zijn aangepast.

Monitor Wsnp 17^e meting

De nieuwste monitor Wsnp is aangeboden aan het parlement. Als de Wsnp wordt ingezet, blijkt deze onveranderd succesvol: 93% van de Wsnp-zaken eindigt positief. Toch is er nog steeds een flinke daling van het aantal Wsnp-zaken. Daardoor neemt ook het aantal Wsnp-bewindvoerders af: van 503 in 2016 tot 315 in 2020. Dit is zorgelijk, omdat hiermee veel kennis verloren gaat. Bureau Wsnp verwacht dat de doorstroom naar de Wsnp wordt verbeterd met de pilot waarbij Wsnp-bewindvoerders in aanmerking komen voor een toevoeging bij het indienen van een Wsnp-verzoek. Deze pilot is in mei 2021 gestart.

Kamervragen dalende instroom Wsnp

Senna Maatoug (GroenLinks) heeft kamervragen gesteld over de dalende instroom in de Wsnp. Bij de beantwoording van deze vragen (*Aanhangsel Handelingen II* 2020/21, 3312) geeft minister Koolmees aan dat instroom in de Wsnp geen doel op zich is. Maar als snel duidelijk is dat een minnelijke schuldregeling niet mogelijk is en het wettelijke traject een oplossing kan bieden, moet de Wsnp volgens hem zonder omwegen goed toegankelijk zijn, juist ook in post-Corona-tijden. Hij kan zich voorstellen dat een nieuw kabinet de mogelijkheden onderzoekt om af te stappen van de huidige gedwongen volgtijdelijkheid, van altijd eerst een minnelijk traject, daarna pas een wettelijk traject, indien de schuldenaar daarmee beter geholpen is.

Ook benadrukt hij dat gemeenten verplicht zijn een verklaring af te geven dat het minnelijke traject niet geslaagd is als een wettelijke schuldsanering wordt aangevraagd en roept hij gemeenten op om te helpen bij de aanvraag Wsnp, mee te gaan naar de zitting en te zorgen voor een warme overdracht van de gemeentelijke schuldhulpverlening aan de Wsnp-bewindvoerder.

Boedelrekeningen

Steeds meer banken willen stoppen met het aanbieden van boedelrekeningen aan curatoren en Wsnp-bewindvoerders. De BBW heeft daarover een brandbrief aan de Tweede Kamer geschreven. Minister Hoekstra heeft naar aanleiding van deze brief overlegd met de Nederlandse vereniging van Banken (NVB) en de BBW om te kijken naar een oplossing. De banken geven aan bezig te zijn met het uitwerken van een oplossing om boedelrekeningen aan te blijven bieden. Hierover vindt nog nader overleg plaats. De minister zal de Tweede Kamer informeren over het resultaat (*Kamerstukken II 2020-21, 32 545, 139*).

22 - Actuele rechtspraak kort

Publicaties tot en met 15 juni 2021

1. Rb. Gelderland 11 februari 2021, ECLI:NL:RBGEL:2021:2245 (art. 287a Fw)

Afwijzing verzoek dwangakkoord. Schuldregeling niet deugdelijk voorbereid.

Verzoeker heeft een schuldregelingsaanbod aan zijn schuldeisers gedaan. Twee van de negen schuldeisers hebben het aanbod geweigerd. Daarom vraagt verzoeker een dwangakkoord aan. De rechtbank constateert dat de schuldregeling niet deugdelijk is voorbereid. Dit blijkt uit twee dingen. Ten eerste blijkt uit de akkoordverklaringen van twee van de zeven instemmende schuldeisers dat zij uitgegaan zijn van een schuldregeling van zowel verzoeker als zijn echtgenote. Er is niet vast komen te staan dat deze schuldeisers akkoord zijn gegaan met de schuldregeling zoals aangeboden, waarbij enkel door verzoeker (en niet door zijn echtgenote) verplichtingen zouden worden aangegaan. Ten tweede heeft een andere instemmende schuldeiser als voorwaarde opgenomen dat haar akkoord vervalt als zij niet binnen een maand een bericht heeft ontvangen dat alle schuldeisers akkoord zijn. Aan deze voorwaarde is niet voldaan. Daarmee mocht ook deze schuldeiser niet meer als instemmend worden aangemerkt bij het doen van het verzoek dwangakkoord. De rechtbank wijst het verzoek dwangakkoord af.

2. Rb. Midden-Nederland 10 maart 2021, ECLI:NL:RBMNE:2021:1482 (art. 358 Fw; art. 96 Rv)

Heeft de schone lei werking jegens een Curaçaose schuldeiser met een vordering waarop Antilliaans recht van toepassing is? Kantonrechter beantwoordt deze rechtsvraag bevestigend.

Partijen in deze verzoekschriftprocedure hebben zich gezamenlijk tot de kantonrechter gewend met de vraag of een eventuele schone lei, bij toepassing van de wettelijke schuldsanering, ook werking heeft tegen een Curaçaose schuldeiser, ACU, met een vordering waarop Antilliaans recht van toepassing is. Terwijl zij op Curaçao woonde heeft de schuldenares bij ACU een lening afgesloten. Vervolgens verhuisde zij naar Nederland en kwam hier in een problematische schuldensituatie te verkeren. Haar vermogen kwam onder beschermingsbewind en de bewindvoerder heeft een schuldregeling voorgesteld waarbij ACU 21,64% zou ontvangen. ACU is alleen bereid de aangeboden regeling te aanvaarden als komt vast te staan dat een eventuele schone lei (Wsnp) ook tegen haar werking heeft – zo niet, dan zou ACU zelfs bij het verlenen van een schone lei aan de schuldenares haar incasso voortzetten en is ACU niet bereid de minnelijke regeling te aanvaarden. De kantonrechter verwijst naar het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden en naar de uitleg van de HR van de artikelen 39 en 40 van het Statuut (ECLI:NL:HR:2007:AZ6095). Artikel 40 van het Statuut brengt mee dat de rechtskracht van vonnissen die in Nederland zijn gewezen in alle gebiedsdelen van het Koninkrijk gelijk is (vergelijk HR 14 januari 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC1233). Dit geldt naast de executoriale kracht ook voor de bindende kracht en de bewijskracht van dat vonnis. Dat betekent dat de vordering van ACU op grond van

de Nederlandse 'schone lei' niet langer in rechte afdwingbaar zal zijn. Dat het Antilliaanse recht de Wsnp en de daarin bestaande 'schone lei' niet kent, staat daaraan dus niet in de weg. ACU zal als Curaçaose schuldeiser met een vordering waarop Antilliaans recht van toepassing is, een 'schone lei' als bedoeld in de Nederlandse Faillissementswet, verleend door een Nederlandse rechter na een Nederlands Wsnp-traject, tegen zich moeten laten gelden, zo concludeert de kantonrechter.

3. Hof Arnhem-Leeuwarden 22 maart 2021, ECLI:NL:GHARL:2021:2700 en 2701 (art. 288 Fw lid 1 sub en lid 3)

Afwijzing Wsnp-verzoeken ex-ondernemer en haar voormalige echtgenoot; gebrek aan goede trouw.

Deze arresten betreffen de Wsnp-verzoeken van in 2019 gescheiden echtgenoten (hierna: de man en de vrouw). Samen hebben zij een tienjarige dochter. De voormalige echtelijke woning was getaxeerd op een bedrag van € 245.000 en is verkocht aan de moeder van de man voor een bedrag van € 230.000. Van de gerealiseerde overwaarde heeft de beschermingsbewindvoerder van de vrouw bijna € 17.000 gereserveerd voor de schuldeisers van de vrouw en € 12.000 voor de schuldeisers van de man. De man is in de woning blijven wonen en betaalt € 700 huur per maand aan zijn moeder. De vrouw heeft een hersenziekte en is rolstoel-gebonden – zij heeft een volledig aangepaste 24 uren-zorgwoning en ontvangt een Wajong-uitkering (volledig arbeidsongeschikt). Zij betaalt maandelijks een bedrag van € 53 op een kindrekening van haar dochter. De vrouw heeft vanaf 1 oktober 2011 een bewindvoerderskantoor geëxploiteerd als eenmanszaak. In 2017 heeft de kantonrechter de vrouw ontslagen uit al haar bewindszaken, omdat uit de stukken en de behandeling ter terechtzitting was gebleken dat het vertrouwen in een goede samenwerking tussen appellante en rechthebbenden weg was en dat dit gebrek aan vertrouwen niet kon worden hersteld. Voorts heeft de kantonrechter de vrouw veroordeeld tot betaling van schadevergoeding aan haar voormalige cliënten. De beschermingsbewindvoerder heeft aangifte gedaan wegens verduistering van € 68.500; in verband met het coronavirus is de strafzaak voor onbepaalde tijd uitgesteld. De schuldenlast van de vrouw bedraagt ruim € 84.000, waaronder een schuld aan 13 voormalige cliënten, haar advocaat en haar moeder. Ten aanzien van het Wsnp-verzoek oordeelde de rechtbank dat de vrouw niet te goeder trouw was ten aanzien van het ontstaan van de schulden, daar zij gelden heeft overgeboekt van de beheerrekening van haar cliënten naar de privérekening van haar ex-echtgenoot en de en/of rekeningen van de ex-echtgenoten. De vrouw heeft niet alleen het gestelde vertrouwen in haar als beschermingsbewindvoerder ernstig geschaad, maar ook het maatschappelijke vertrouwen in de beroepsgroep negatief beïnvloed. Wat betreft het onbetaald laten van schulden verwijt de rechtbank haar dat de woning voor € 15.000 onder de getaxeerde waarde aan de moeder van haar ex-man is verkocht om (het gebruik van) de woning voor hem te behouden – dat de kantonrechter hiervoor toestemming gaf, doet hier niet aan af – en dat zij voor een hogere financiële bijdrage voor haar dochter heeft gekozen. Ook het hof oordeelt dat de vrouw niet te goeder trouw is ten aanzien van de schulden aan haar voormalige cliënten (onder beschermingsbewind) en wijst het verzoek tevens af op grond van de verkoopprijs van de woning. Ten aanzien van het beroep op de hardheidsclausule neemt het hof in aanmerking dat de vrouw,

samen met haar man, ervoor heeft gekozen de voormalige echtelijke woning voor een lagere dan de getaxeerde prijs te verkopen, waarmee zij de belangen van haar man en dochter in het oog had, waar zij de belangen van haar schuldeisers centraal had moeten stellen. Het hof kan zich voorstellen dat de - in samenspraak met de bewindvoerder (en de scheidingsmediator) gemaakte en door de kantonrechter gefiatteerde - keuze ziet op een periode waarin appellante met haar progressieve hersenziekte onder grote druk stond, waardoor niet kan worden uitgesloten dat appellante op dit punt een veel minder groot verwijt treft dan op grond van de huidige (summiere) gegevens moet worden aangenomen. De vrouw heeft een dergelijk standpunt niet met adequate bewijsstukken onderbouwd. Het verzoek bij de mondelinge behandeling om niet aanstonds op het hoger beroep te beslissen, maar om haar in de gelegenheid te stellen om haar stellingen (in het bijzonder de stelling dat zij de gelden niet voor eigen gewin heeft gebruikt maar telkens meteen heeft doorgestort naar een derde die haar chanteerde en dat haar ouders inmiddels de van haar cliënten onttrokken bedragen aan deze cliënten hebben terugbetaald) te onderbouwen, stukken in het geding te brengen over de gang van zaken met betrekking tot de verkochte voormalige echtelijke woning en ter (verdere) onderbouwing van haar beroep op de hardheidsclausule, wijst het hof op grond van het volgende af. De mondelinge behandeling biedt in beginsel de laatste mogelijkheid aan schuldenaren om (eventueel nog ontbrekende) gegevens te completeren en om vragen van het hof te beantwoorden. Van de advocaat van de vrouw had mogen worden verwacht dat hij alleen al gelet op het tijdsverloop (het vonnis van de rechtbank dateert van 15 december 2020, drie maanden voor de zitting in hoger beroep) het hof tijdig voor of uiterlijk op die zitting van de benodigde informatie had voorzien. Daarbij weegt mee dat het verzoek niet ziet op het in het geding brengen van één concreet stuk, maar op het indienen van een grote hoeveelheid ontbrekende bewijsstukken. Het hof verwierpt het hoger beroep van de vrouw. Ook het Wsnp-verzoek van de man wijst het hof af. Zijn stelling dat hij niet betrokken is geweest bij de onderneming van zijn vrouw en niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor de betreffende schulden kan hem niet baten, aldus het hof. De man heeft zich afzijdig gehouden van de financiële huishouding, waaronder het beheer van de gezamenlijke betaal- en spaarrekening(en), en die kennelijk overgelaten aan de vrouw, maar dat ontslaat hem niet van zijn verantwoordelijkheid. De man heeft het risico genomen dat hij op een bepaald moment met de eventuele nadelige gevolgen daarvan zou worden geconfronteerd. Dat de man door de progressieve ziekte van zijn vrouw in toenemende mate in beslag werd genomen door de zorgtaken in zijn gezin, neemt het hof zonder meer aan, maar dit doet niet af aan zijn verantwoordelijkheid om op zijn minst enig toezicht te houden op de financiële huishouding. De man is daarom ten aanzien van het ontstaan van deze schulden niet te goeder trouw. Tevens verwijt het hof de man de verkoop van de woning onder de taxatiewaarde en het onbetaald laten van de schulden.

4. HR 26 maart 2021, ECLI:NL:HR:2021:460 (art. 3, 8 en 15b Fw)

Wsnp-verzoek bij wege van verzet tegen faillietverklaring.

Een schuldeiser verzoekt de rechtbank om de schuldenaar in staat van faillissement te verklaren. Bij aangetekende brief heeft de rechtbank de schuldenaar opgeroepen voor de behandeling van het faillissementsverzoek. In die brief heeft de rechtbank de schuldenaar erop gewezen dat hij binnen veertien dagen een schuldsaneringsverzoek kan indienen. De schuldenaar heeft niet gereageerd op de brief en is bij de rechtbank niet verschenen. Bij vonnis van 13 mei 2020 heeft de rechtbank de schuldenaar in staat van faillissement verklaard. Op 26 mei 2020 heeft de schuldenaar bij de rechtbank een verzetschrift ingediend. Daarin heeft hij verzocht om hem, onder vernietiging van het vonnis tot faillietverklaring, toe te laten tot de wettelijke schuldsaneringsregeling, dan wel om het faillissement op te heffen onder gelijktijdige toelating tot de wettelijke schuldsaneringsregeling. De rechtbank wees het verzet af, oordelend dat de behandeling van het faillissementsverzoek op 13 mei 2020 is gesloten, waarmee de mogelijkheid van schorsende werking aan het Wsnp-verzoek is komen te vervallen. Door het instellen van verzet kan niet alsnog een beroep op de schuldsaneringsregeling worden gedaan. Het hof bekrachtigde dit vonnis maar in cassatie oordeelt de HR anders, als volgt overwegend. De art. 3 en 3a Fw strekken ertoe dat zoveel mogelijk wordt tegengegaan dat een natuurlijk persoon failliet. Indien mogelijk dient voorrang te worden gegeven aan (de behandeling van een verzoek tot) toepassing van de schuldsaneringsregeling boven (de behandeling van een verzoek tot) het faillissement van een natuurlijk persoon. Gelet op deze strekking heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de in art. 3 lid 1 Fw genoemde termijn van veertien dagen geen fatale termijn is. De natuurlijke persoon ten aanzien van wie de faillietverklaring is verzocht, kan een verzoek tot toepassing van de schuldsaneringsregeling indienen zolang de behandeling van het faillissementsverzoek nog niet is gesloten. Daarbij heeft de Hoge Raad geoordeeld dat dit ook nog mogelijk is indien het faillissementsverzoek, nadat het door de rechtbank is afgewezen, in hoger beroep wordt behandeld. Is evenwel eenmaal het faillissement uitgesproken, dan kan de schuldenaar – ook indien hij hoger beroep heeft ingesteld tegen het vonnis tot faillietverklaring – slechts binnen de in art. 15b Fw vermelde grenzen om toepassing van de schuldsaneringsregeling verzoeken. De schuldenaar die in staat van faillissement is verklaard terwijl hij op de aanvraag tot faillietverklaring niet is gehoord, heeft op grond van art. 8 lid 2 Fw recht van verzet. Door het instellen van het rechtsmiddel van verzet wordt de instantie heropend en op tegenspraak in dezelfde instantie voortgezet. Het verzet biedt de verweerder die niet was verschenen en daardoor zijn belangen bij de rechter niet heeft verdedigd, daartoe alsnog de gelegenheid. Het past bij de hiervoor genoemde strekking van het rechtsmiddel van verzet, dat de schuldenaar die in verzet komt van het vonnis waarbij hij failliet is verklaard, in de verzetprocedure alsnog op de voet van art. 3 Fw om toelating tot de schuldsaneringsregeling kan verzoeken. Dit strookt ook met het hiervoor genoemde uitgangspunt dat het faillissement van een natuurlijk persoon zoveel mogelijk moet worden tegengegaan. Het vorenstaande brengt mee dat de regel dat indien eenmaal het faillissement is uitgesproken, de schuldenaar slechts binnen de in art. 15b Fw vermelde grenzen om toepassing van de schuldsaneringsregeling kan verzoeken, niet geldt in de verzetprocedure. De HR vernietigt het arrest van het hof en de uitspraak van de rechtbank en verwijst de zaak terug naar de rechtbank ter verdere behandeling en beslissing.

5. Rb. Midden-Nederland 30 maart 2021, ECLI:NL:RBMNE:2021:1380 (art. 288 Fw)

Toelating statushouder tot schuldsaneringsregeling.

De rechtbank laat schuldenaar, die statushouder is, toe tot de Wsnp. Verzoeker heeft in Syrië tot de oorlog geologie gestudeerd en heeft de inburgeringscursus afgesloten. De rechter vindt het opvallend dat de gemeente Stichtse Vecht verzoeker niet adequaat heeft geholpen bij het aanvragen van een uitkering en bij het vinden van werk. De rechtbank verwacht dat verzoeker, met enige hulp, die hij tot nu toe niet of in te geringe mate heeft gekregen, op normale wijze zal kunnen deelnemen aan de maatschappij.

6. Hof's-Hertogenbosch 1 april 2021, ECLI:NL:GHSHE:2021:980 (art. 287a Fw)

Afwijzing verzoek dwangakkoord. Onduidelijk en onvoldoende onderbouwd voorstel. Belastingdienst was akkoord. Inwonende dochter.

Appellanten hebben een schuldregelvingsvoorstel gedaan aan hun twee schuldeisers, waarbij eenmalig een bedrag beschikbaar wordt gesteld ad € 3.000,- tegen finale kwijting. De belastingdienst was akkoord met het aanbod, ABN AMRO niet. De rechtbank heeft het dwangakkoord afgewezen, waartegen appellanten in hoger beroep gaan. Het hof overweegt dat het schuldsaneringsvoorstel dermate onduidelijk is, dat het hof het dwangakkoordverzoek niet kan beoordelen. Zowel in het verzoekschrift als ter zitting wordt gesproken over oude en nieuwe afloscapaciteit, zonder duidelijk te maken wat dan de (oude en nieuwe) afloscapaciteit zou moeten zijn. Ook is er geen duidelijkheid over de herkomst van het aangeboden bedrag en geen enkele garantie dat dit bedrag ook daadwerkelijk beschikbaar is. Daarnaast is het voorstel gedaan op basis van de huidige inkomenssituatie op bijstandsniveau, terwijl niet is aangetoond dat appellanten (volledig) arbeidsongeschikt zijn. Ook heeft de dochter, die anderhalf jaar bij appellanten in heeft gewoond terwijl zij fulltime werkte, geen kostgeld betaald. Als er wel kostgeld was betaald, had mogelijk € 2.700,- tot 3.600,- meer beschikbaar kunnen komen in de periode tot de behandeling van het verzoek door de rechtbank althans het hof. Het aanbod kan derhalve niet worden beschouwd als het maximale waartoe appellanten financieel redelijkerwijs in staat moeten worden geacht. Het hof bekrachtigt het vonnis afwijzing dwangakkoord.

7. Rb. Rotterdam 2 april 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:3695 (art. 295 en 354 Fw)

Schone lei toegekend. Financiële afwikkeling kan plaatsvinden zodra aan compensatieregeling kinderopvangtoeslag uitvoering is gegeven.

Op de zitting waarop de beëindiging van de toepassing van de schone lei is behandeld, heeft schuldenares verklaard dat zij mogelijk in aanmerking komt voor een compensatievergoeding in het kader van de toeslagenaffaire. De schuldeiser met de grootste vordering is de Belastingdienst. Volgens schuldenares zal, indien zij als gedupeerde wordt aangemerkt, een belangrijk deel van haar schulden worden kwijtescholden. De rechtbank verleent de schone lei en merkt daarbij op dat de compensatie op grond van de toeslagenaffaire op grond van artikel 295 Fw volledig in de schuldsaneringsboedel valt en dat schuldenares haar medewerking heeft toegezegd om de

compensatie te ontvangen. De rechtbank overweegt tenslotte dat de financiële afwikkeling van de schuldsaneringsregeling zal plaatsvinden zodra is beslist of schuldenares als gedupeerde wordt aangemerkt en, indien dat het geval is, aan de compensatieregeling uitvoering is gegeven.

8. Rb. Rotterdam 2 april 2021, ECLI:NL:RBROT:2021:3712 (art. 295 en 354a Fw)

Verzoek verkorte duur schuldsaneringsregeling afgewezen. Schuldenaar aangemeld voor compensatie toeslagenaffaire die in de boedel valt, aldus de Rb.

Op 26 maart 2021 heeft de rechtbank een verzoek van de bewindvoerder tot beëindiging van de schuldsaneringsregeling op grond van artikel 354a Fw ter zitting behandeld. Schuldenares heeft ter zitting verklaard dat zij zich als gedupeerde van de toeslagenaffaire heeft aangemeld bij de Belastingdienst. Volgens schuldenares zal, als zij als gedupeerde wordt aangemerkt, een belangrijk deel van haar schulden worden kwijtgescholden. Schuldenares zou het onredelijk vinden als het verzoek ex artikel 354a Fw zou worden afgewezen in afwachting van de beslissing van de Belastingdienst. De bewindvoerder heeft verklaard dat ten tijde van de indiening van het verzoek ex artikel 354a Fw nog niet bekend was dat schuldenares mogelijk gedupeerde is in de toeslagenaffaire. De bewindvoerder verzoekt de schuldsaneringsregeling te laten doorlopen en eerst ten tijde van het verstrijken van de reguliere termijn op grond van artikel 352 Fw te beëindigen. De rechtbank overweegt dat indien schuldenares een compensatievergoeding, die minimaal € 30.000 zal bedragen, ontvangt, deze in de schuldsaneringsboedel valt. Er wordt dan niet meer voldaan aan het vereiste van artikel 354a Fw dat er geen baten meer voor de boedel te verwachten mogen zijn. De rechtbank overweegt voorts dat een beëindiging op grond van artikel 354a Fw een *beëindiging zonder verificatievergadering en zonder nederlegging van een slotuitdelingslijst* inhoudt. Dit heeft tot gevolg dat eventuele (nagekomen) baten niet in de schuldsaneringsboedel kunnen worden gebracht en dat crediteuren niet kunnen profiteren van de compensatievergoeding. De rechtbank wijst het verzoek tot beëindiging op grond van artikel 354a Fw af.

9. Hof Amsterdam 6 april 2021, ECLI:NL:GHAMS:2021:1438 (art. 287a Fw)

Verwijzingszaak na cassatie door de Hoge Raad. Alsnog toewijzing dwangakkoord waarbij de ingangsdatum van de schuldregeling als uitgangspunt wordt genomen.

De Hoge Raad heeft in zijn arrest van 4 december 2020 (ECLI:NL:HR:2020:1953, zie *Actuele Rechtspraak kort*, WP, 2021/01, p.35) onder meer overwogen dat appellante ten onrechte niet-ontvankelijk is verklaard in haar verzoek tot oplegging van een dwangakkoord en dat artikel 287a Fw de rechter niet de bevoegdheid geeft de aangeboden schuldregeling te wijzigen; hij heeft slechts de mogelijkheid het voorliggende verzoek toe dan wel af te wijzen. Naar het oordeel van de Hoge Raad heeft de rechtbank de door appellante aangeboden schuldregeling, waarbij is uitgegaan van 28 mei 2018 als ingangsdatum, in feite afgewezen door de regeling te laten ingaan op 5 maart 2020. Appellante heeft in het beroepsschrift na cassatie verzocht de aangeboden schuldregeling te laten ingaan op 28 mei 2018, aangezien op die datum de schuldregelingsovereenkomst door appellante is ondertekend en de driejaarstermijn is gaan lopen. Het hof oordeelt dat appellante

in hoger beroep aangetoond heeft dat het aanbod goed en betrouwbaar is gedocumenteerd. Het hof acht voldoende aannemelijk dat dit onderbouwde aanbod het maximaal haalbare is waartoe appellante financieel in staat moet worden geacht. De gemeente Rotterdam wordt bevolen in te stemmen met de aangeboden schuldregeling, waarbij als ingangsdatum 28 mei 2018 geldt.

10. Hof Arnhem-Leeuwarden 7 april 2021, ECLI:NL:GHARL:2021:3331 (art. 350 lid 3 onder c Fw)

Deels arbeidsongeschikte zelfstandige meubelmaker werkt 20 uur per week. Hof bekrachtigt afwijzing Wsnp-verzoek.

De appellant-schuldenaar, geboren in 1971 en vader van een tweeling, is ambachtelijk meubelmaker en heeft doorgaans als zelfstandig meubelmaker gewerkt. In 2018 heeft hij zich bij de schuldhulpverlening aangemeld (Regionale Sociale Dienst). In 2014 en 2018 ontving hij een Bbz-uitkering en daarna een Participatiewet-uitkering. Schuldenaar werkt op dit moment als zelfstandige voor twee opdrachtgevers, in totaal 24 uur per week en sinds de zomer van 2020 als docent voor 9 uur per week. Verder verkoopt hij via een webshop koffieproducten. In 2018 en 2020 is bij de schuldenaar een nek- respectievelijk rughernia geconstateerd. Volgens een door Oreon verricht onderzoek geldt voor de schuldenaar in zijn werk als meubelmaker een urenbeperking van 20 uur; die beperking geldt niet als hij ander passend werk gaat doen. De schuldenlast bedraagt ruim € 33.000, waarvan ruim € 13.000 aan de ING en ruim € 13.000 aan de RSD (Bbz-krediet). Het hof onderschrijft het oordeel van de rechtbank dat onvoldoende aannemelijk is geworden dat appellant zich zal inspannen zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. Het is aan appellant om aannemelijk maken dat hij hiervan doordrongen is en dat hij er ook naar handelt of voldoende vertrouwen geeft dat dit op korte termijn het geval zal zijn. Om dat te kunnen beoordelen, moet het hof door middel van concrete en zo volledig mogelijk documentatie in elk geval inzicht hebben in de huidige inkomenssituatie van appellant. De door zijn advocaat bij brief van 25 februari 2021 overgelegde facturen van verrichte werkzaamheden zijn onvoldoende om dit te kunnen vaststellen. Ook kan daarmee niet worden nagegaan of appellant conform de door hem opgegeven uren werkt en met de inkomsten daaruit niet of nauwelijks boven bijstandsniveau komt, zoals appellant betoogt. Verder ontbreekt elk inzicht in de omvang van de werkzaamheden die appellant verricht of gaat verrichten in de webshop voor koffieproducten en de daarmee verband houdende (te verwachten) kosten en baten. Appellant heeft onvoldoende toegelicht waarom hij gedurende een lange periode als zelfstandige op parttimebasis is blijven werken tegen zeer beperkte inkomsten, ondanks het feit dat aanzienlijke schulden ontstonden. Het hof is er niet van overtuigd dat appellant zich in de schuldsaneringsregeling (wel) naar behoren zal inspannen om zoveel mogelijk baten voor de boedel te verwerven. Niet is gebleken dat appellant, ook niet na het vonnis van de rechtbank van 11 februari 2021, actief op zoek is gegaan naar andere functies binnen en buiten zijn vakgebied waarmee hij (mogelijk) meer inkomsten had kunnen verwerven. Voor zover zijn gezondheidssituatie hem verhindert zijn verdiencapaciteit optimaal te benutten, moet appellant dat met actuele en adequate medische documentatie onderbouwen. Met de in het kader van zijn bijstandsuitkering opgemaakte rapportage van Oreon kan hij niet volstaan, ook omdat uit

die rapportage nu juist valt op te maken dat er geen beperkingen gelden als appellant ander werk dan meubelmaken zou willen aanpakken. Het hof bekrachtigt de afwijzing van het Wsnp-verzoek.

11. Rb. Den Haag 22 april 2012, ECLI:NL:RBDHA:2021:4054 (art. 287a Fw en 48 WCK)

Schuldhulpverlener geen NVVK-lid en UWV weigert medewerking na oplegging boete. Rechtbank legt dwangakkoord op, met ook finale kwijting voor de vordering van UWV.

Verzoeker heeft een schuldregelingsvoorstel gedaan aan zijn schuldeisers. Drie van de vijf schuldeisers hebben ingestemd. DGB heeft niet ingestemd omdat de schuldhulpverlener geen NVVK-lid is. Het UWV heeft geweigerd omdat er in mei 2016 een boete is opgelegd vanwege het feit dat verzoeker van mei tot en met september 2014 ten onrechte een uitkering ontving. Het beleid van het UWV is dat het niet meewerkt met een schuldentrajec in het geval van een boete. Daarop is, in aanvulling op het aangeboden akkoord, nog voorgesteld dat de finale kwijting geen betrekking zou hebben op de vordering van het UWV, waardoor die vordering uiteindelijk volledig zou worden voldaan. De overige crediteuren zijn hierover geïnformeerd. De rechtbank overweegt dat het geen wettelijke vereiste is voor schuldhulpverleners om NVVK-lid te zijn. Daarmee gaat de rechtbank voorbij aan het verweer van DGB. De rechtbank overweegt dat het beleid van het UWV een dwangakkoord niet in de weg staat. De rechtbank beoordeelt het gedane voorstel en stelt vast dat het gedane aanbod het maximaal haalbare is. In verband met de kosten van een Wsnp leidt het voorliggende minnelijk traject tot een gunstiger resultaat. De rechtbank wijst het dwangakkoord toe en overweegt volledigheidshalve dat zij het UWV beveelt in te stemmen met de schuldenregeling zoals die ook aan de overige schuldeisers is aangeboden, tegen finale kwijting van het restant van hun vorderingen.

12. Hof's-Hertogenbosch 29 april 2021, ECLI:NL:GHSHE:2021:1300 (art. 288 Fw)

Hof bekrachtigt afwijzing Wsnp-verzoek van voormalig zelfstandig taxichauffeur die nu in loondienst werkt en onder beschermingsbewind staat. Gebrek aan goede trouw ten aanzien van o.a. belastingschulden.

Rechtbank wijst het verzoek van schuldenaar om toegelaten te worden tot de Wsnp af, omdat schuldenaar niet te goeder trouw is geweest ten aanzien van het ontstaan en/of onbetaald laten van schulden in de vijf jaar voorafgaand aan de dag waarop het verzoekschrift is ingediend. In hoger beroep voert schuldenaar aan dat de meeste schulden zijn ontstaan toen hij in een onstabiele persoonlijke en financiële situatie verkeerde. Op het moment dat hij inzag dat hij niet zelf zijn schuldenproblematiek kon oplossen, heeft hij hulp gezocht bij een maatschappelijk werker en bij de huidige beschermingsbewindvoerder. Vervolgens is geprobeerd om te komen tot een minnelijk akkoord met alle schuldeisers, hetgeen helaas niet is gelukt. Er wordt ook een beroep gedaan op de hardheidsclausule nu de situatie van verzoeker zich ten goede heeft gekeerd en de vroegere instabiele situatie onder controle is gebracht. Het hof wijst het verzoek af omdat appellant is aan te merken als te kwader trouw ten aanzien van één specifieke schuldeiser en ten aanzien van de belastingschulden. Daarnaast constateert het hof dat de 285-verklaring niet klopt, omdat de vordering van het UWV niet bij het minnelijk traject is betrokken en daarnaast

de belastingschuld gewijzigd is. Bovendien oordeelt het hof dat het aangeboden percentage niet strookt met de aflossingscapaciteit van appellant. Het hof komt niet toe aan (behandeling van) de hardheidsclausule.

13. Rb. Den Haag 27 mei 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:5395 (art. 287a Fw)

Verzoekers hebben als compensatie kinderopvangtoeslagaffaire € 30.000 van belastingdienst ontvangen. Rechtbank legt dwangakkoord op.

Verzoekers hebben op 29 april 2021 twee afzonderlijke verzoeken tot oplegging van een dwangakkoord ingediend. Namens verzoekers is bij brief van 17 respectievelijk 24 juni 2020 een prognose-akkoord aangeboden. Begin mei 2021 hebben verzoekers een bedrag van € 30.000 ter compensatie van de toeslagenaffaire ontvangen. Verweerster verzoekt de rechtbank te wachten met het nemen van een beslissing op de verzoeken dwangakkoord, nu de mogelijkheid bestaat dat als de Belastingdienst besluit om alle schulden van verzoekers te betalen, dit niet geldt voor schuldeisers die akkoord zijn gegaan, of door het opleggen van het dwangakkoord gedwongen hebben moeten instemmen, met de prognose-akkoorden. Verweerster vreest dat de Belastingdienst partijen bij het dwangakkoord in dat geval houdt aan het geprognoseerde uitkeringspercentage waarmee de schuldeisers al dan niet gedwongen akkoord zijn gegaan. De rechtbank oordeelt dat verzoekers - in het licht van de huidige omstandigheden - het maximale hebben aangeboden. De rechtbank wijst erop dat nu er prognose-akkoorden zijn aangeboden, de schuldeisers ervan zijn verzekerd dat bij een hoger spaarsaldo de schuldeisers een hogere uitkering tegemoet kunnen zien. Door oplegging of instemming met dit akkoord doen schuldeisers, ook niet impliciet, afstand van (een deel van) hun vorderingsrecht. De rechtbank overweegt dat als de Belastingdienst overgaat tot overneming van alle schulden, met de prognose-akkoorden voldoende is gewaarborgd dat de vordering van verweerster voor het volledige bedrag wordt meegenomen. Indien de vordering van verweerster niet door de Belastingdienst wordt voldaan, is met de voorliggende akkoorden voldoende gewaarborgd dat verweerster een zo hoog mogelijke uitkering tegemoet kan zien. De rechtbank wijst de verzochte schuldregelingen toe.

14. Rb. Den Haag 27 mei 2021, ECLI:NL:RBDHA:2021:5396 (art. 287a Fw)

86-jarige weduwnaar met inkomen onder bijstandsniveau en bezit onroerende zaak op Curaçao. Rechtbank legt dwangakkoord op.

Verzoeker heeft een schuldregelvingsvoorstel gedaan aan zijn schuldeisers. Vijf van de zes schuldeiser hebben ingestemd. De weigerende schuldeiser geeft aan dat verzoeker een onroerende zaak bezit op Curaçao en geeft derhalve de voorkeur aan een Wsnp, die meer waarborgen biedt. De beschermingsbewindvoerder van verzoeker geeft aan sinds begin 2020 bezig te zijn met de verkoop van de onroerende zaak, maar dat dit stagneert vanwege de huidige lockdown op Curaçao. Wel heeft er al een taxatie plaatsgevonden en heeft de kantonrechter toestemming gegeven voor verkoop. De rechter oordeelt dat de verkoop binnen afzienbare tijd valt te verwachten. Het gedane voorstel is met voldoende waarborgen omgeven en moet worden beschouwd als het maximaal haalbare en wijst het dwangakkoord toe.

15. HR 11 juni 2021, ECLI:NL:HR:2021:859 (art. 284, 287a en 292 Fw)

Geen hoger beroep tegen afgewezen 287a-verzoek indien de rechtbank de beslissing op het subsidiaire 284-Wsnp-verzoek heeft aangehouden.

De rechtbank heeft het primaire 287a-verzoek afgewezen en overwogen dat op het subsidiaire Wsnp-verzoek bij afzonderlijk vonnis wordt beslist. Verzoekster heeft hoger beroep ingesteld tegen de afwijzing van haar primaire verzoek. In haar beroepschrift heeft zij vermeld dat zij haar subsidiaire Wsnp-verzoek *niet* zal intrekken en dat zij de rechtbank heeft verzocht de behandeling van dit verzoek aan te houden.

Het hof heeft verzoekster niet-ontvankelijk verklaard in haar verzoek in hoger beroep tegen het afgewezen 287a-verzoek. In de cassatiezaak verwijst de HR naar zijn arrest van 14 december 2012 waarin de HR voor de toepassing van het stelsel van rechtsmiddelen van art. 292 Fw in verband met de art. 284 en 287a Fw vier gevallen heeft onderscheiden (ECLI:NL:HR:2012:BY0966). In dit arrest heeft de HR onder meer geoordeeld dat de schuldenaar in hoger beroep kan opkomen tegen de afwijzing van het primaire verzoek om een bevel tot instemming met een schuldregeling indien de rechtbank ook het subsidiaire verzoek tot toepassing van de schuldsaneringsregeling heeft afgewezen en de schuldenaar ook daartegen in hoger beroep opkomt (art. 292 lid 3, tweede volzin, Fw) of indien de schuldenaar dit subsidiaire verzoek niet handhaaft. Uit de wetsgeschiedenis moet worden afgeleid dat de wetgever hoger beroep tegen de afwijzing van het primaire 287a-verzoek in andere gevallen heeft willen uitsluiten omdat dit de behandeling van het subsidiaire schuldsaneringsverzoek zou vertragen. De wetgever beoogde met die uitsluiting te voorkomen dat in de tijd waarin op rechtsmiddelen wordt beslist, de schuldenlast en de noodzaak van rechtsmaatregelen toenemen. Dit gaat evenzeer op in de situatie waarin het subsidiaire schuldsaneringsverzoek is gehandhaafd, maar daarop nog niet is beslist. Daarom is, zo oordeelt de HR, afzonderlijk hoger beroep niet mogelijk in een geval als hier aan de orde.

Wilt u een advertentie plaatsen in **WSNP Periodiek**?

U bereikt hiermee niet alleen vele Wsnp-bewindvoerders en curatoren maar ook veel uitvoerende instanties in en rond het wettelijk schuldsaneringstraject (Wsnp) alsmede alle overheidsinstanties die zich met de uitvoering van de Wsnp bezig houden.

Wij hanteren onderstaande tarieven.

Halve pagina in kleur € 400,00 excl. BTW

Hele pagina in kleur € 700,00 excl. BTW

Geïnteresseerd?

Mail uw wensen naar **redactie@wsnp-periodiek.nl** en wij nemen per omgaande contact met u op!

WSNP *Periodiek*
Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen

Contact

Redactie:

redactie@wsnp-periodiek.nl

Abonnementen:

abonnee@wsnp-periodiek.nl

Website:

www.wsnp-periodiek.nl

Twitter:

@WsnPeriodiek

Postadres:

Wsnp Periodiek

Postbus 5018

5800 GA Venray

Verschijning:

4x per jaar

Uitgave van:

Stichting Kennisoverdracht Wsnp
gevestigd te Amsterdam
Handelsregisternr. 34390126

Redactie:

Mr. dr. A.J. Noordam, advocaat
Mr. M. van Bommel, advocaat
Mr. Th. A. Pouw, voormalig docent
handels- en ondernemingsrecht,
voormalig raadsheer-plaatsvervanger
Mr. C. Koppelman, senior secretaris
rechtbank Overijssel
Mw. J. Vlemmings, jurist
schuldhulpverlening (secretariaat)

Redactiemedewerker: Mr. dr. B.J. Engberts, raadsheer

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteurs, redactieleden en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden. Alle rechten voorbehouden. © Stichting Kennisoverdracht Wsnp.

Abonnementsprijs enkel hard copy: € 75,- per jaar, incl. BTW (*prijspeil 2021*). Combi-abonnement hard copy en digitaal € 112,50 per jaar, incl. BTW (*prijspeil 2021*).

Abonnementen worden aangegaan voor de periode van minimaal één jaar. Het abonnement kan alleen schriftelijk (of per e-mail) bij het redactiesecretariaat worden opgezegd tegen het einde van het kalenderjaar met inachtneming van een opzeggingstermijn van minimaal twee maanden (dus uiterlijk 31 oktober).

Abonneegegevens worden door de uitgever niet aan derden verstrekt.

Vormgeving: vandervliet design

Druk: Van Helvoort Grafisch Bedrijf BV, Gemert

© Auteursrechten voorbehouden.